

opførte enten paa Udmarken eller paa anden Mand's Grund, hvis Besiddere jævnlig i større eller mindre Grad nyde Understøttelse af Fattigvæsenet. Da Besidderne af disse Boliger imidlertid have de ovennævnte Egenskaber, synes man ikke at kunne nægte dem Anpart i Udmarkerne; men det vilde vistnok have den offentlige Mening meget imod sig at tillægge endog kun temporære Fattiglemmer saadan Anpart. Endvidere ville ogsaa Indsidderne, der ligesaa fuldt som de øvrige Indvaanere have benyttet Udmarkerne og maae betragtes som Sognets faste Beboere, med nogen Ret kunne paaaaage Andeel i Udmarkerne.

I Henseende til det Tidspunkt, fra hvilket Retten til at kunne erhverve Part i Udmarkerne skal ophøre, kan som ovenfor bemærket tre saadanne angives, om hvilke ogsaa Uenighed kan ventes, de to nemlig fra den Tid, da de Kgl. Resolutioner af 1832 og 1842 emanerede, og det tredje fra den Tid de sognevisse Udskiftninger i 1848 bleve endte; men paa Besvarelsen af dette Spørgsmaal vil det beroe, om Flere eller Færre skulle udelukkes; dernæst vil der blive Spørgsmaal om, hvorledes der skal forholdes i det Tilfælde, at en Mand, hvis Ret til Anpart ikke kan bestrides, er død og har efterladt sig Arvinger, om den Afdødes Anpart nemlig, da skal tilfalde disse, eller i det Tilfælde, at samme Person er kommen i Besiddelse af flere Eiendomme, hvis tidligere Besiddere have havt Ret til Anpart i Udmarkerne, om Besidderen af de sammenlagte Eiendomme da skal have en Anpart for hver for disse Eiendomme eller kun een Anpart for samtlige Eiendomme.

Af det Anførte vil formeentlig tilstræffelig fremgaae, hvormange Forvillinger der kunne ventes at ville opstaae, saafremt en ny Udskiftning af Udmarksjorderne i Overensstemmelse med det ved den oftnævnte Høiesteretsdom staturerede Princip nu skal udføres mellem Hartkornseierne og Huusmandene. Det er indlysende, at der, saafremt det skal overlades Parterne selv ved Domstolenes og Landvæsenkommissionernes Hjælp at søge disse Spørgsmaal afgjorte, vil hengaae en lang Varrække

inden Sagen kunde blive bragt til et endeligt Resultat, og den nuværende uheldige Tilstand, som ikke blot paa Grund af den Usikkerhed, hvormed Besiddelsen af Udmarksjorder har været forbundet, nødvendigviis har maattet hindre enhver fornøffig Benyttelse af disse Jorder, men som ogsaa ved den Misstemning, der er opstaaet mellem Beboerne som Følge af de langvarige Tvistigheder, og ved de betydelige Udgifter, disse have foranlediget, har virket meget uheldigt, vilde saaledes ikke blot fremdeles vedblive men sandsynligviis endog betydeligt forværres. Under disse Omstændigheder har Ministeriet anseet det for sin Pligt at virke for en snarlig Ordning af hele dette Forhold, hvortil det ogsaa er blevet opfordret ved flere Andragender saavel fra Hartkornseiere som fra Huusmænd og Ubyggere i forskellige Sogne paa Bornholm.

Ministeriet maatte imidlertid snart erkende, at enhver Ordning, som gik ud paa en Udskiftning af Udmarksjorderne mellem Beboerne maatte opgives, idet man, selv aaseet fra de mange andre Bønskeligheder, der som ovenfor antydet vilde opstaae af en saadan Udskiftning, maatte ansee det ikke alene for en særdeles vidtløftig Opgave men næsten for en Umulighed at udfinde det Forhold, i hvilket enhver af Sognebeboerne skulde tillægges Andeel i Sognets Udmarksjorder. Derimod kunde Ministeriet ikke andet end at ansee det for en særdeles heldig Udvei, som var antydet i flere af de ovennævnte Andragender, at gjøre hvert Sogns Udmarksjorder til Communeieendom og paa denne Maade lade dem komme alle Communes Beboere tilgode. Ved en saadan Ordning vilde man da tillige opnaae, at den store Deel af Udmarksjorderne, som fortrinsviis eger sig til Beplantning med Skov, men som, naar de faldt i Enkeltmands Haand, seent eller aldrig vilde blive anvendte dertil, nu kunde ventes tilplantede ved Communernes Foranstaltning, og Savnet af Skove paa Bornholm, som navnlig har medført en meget følelig Mangel paa Brændsel, kunde saaledes i Tidens Løb blive afhjulpen. Man vilde derhos blive istand til at aabne dem, der i god Tro havde anvendt